

SÖZLÜ TARİH YÖNTEMİNİN 4. SINIF DÜZEYİNDE ETKİLİLİĞİ

EFFECTIVENESS of ORAL HISTORY METHOD at FOURTH GRADE LEVEL

Fatih YAZICI*

Gökhan MERT **

Öz: Öğrenciyi “küçük birer tarihçi” olarak kabul edip, tarihçi becerilerini kazandırmayı amaçlayan çağdaş tarih öğretimi, sözlü tarih gibi tarihyazımına özgü yöntemleri, pedagojik amaçlarla yeniden kurgulayarak tarih derslerine uyarlar. Bu yöntemlerin başında ise bireysel öykülerin tarih ve sosyal bilgiler derslerine taşınmasını amaçlayan sözlü tarih yöntemi gelmektedir. Bu çalışmanın amacı, sözlü tarih yönteminin 4. sınıf düzeyinde etkililiğini değerlendirmektir. Bu amaçla nitel araştırma desenlerinden eylem araştırmasından yararlanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Tokat ili Sulusaray ilçesinde bir devlet okulunda 2016-2017 eğitim öğretim yılında 4. sınıfa devam eden 5 kız 5 erkek toplam 10 öğrenci oluşturmaktadır. Bir etkinlik olarak sözlü tarih yönteminin önerildiği 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programı’nda yer alan “Geçmişimi Öğreniyorum” ünitesinin “Geçmişin İpuçları” adlı konusu, sözlü tarih yöntemi çerçevesinde yeniden tasarlanarak, çalışma grubu üzerinde uygulama gerçekleştirilmiştir. Uygulama sonrasında katılımcıların sözlü tarih yöntemine ilişkin görüşlerinin belirlenmesinde açık uçlu sorulardan yararlanılmış, elde edilen veriler, betimsel analiz ve içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırma sonunda sözlü tarihin, öğrenciler tarafından ilgi gören bir öğretim yöntemi olmakla birlikte onların iletişim becerilerinin yanı sıra değişim ve sürekliliği algılama becerilerinin gelişiminde de önemli bir araç olduğu, dolayısıyla 4. sınıf düzeyinde etkili bir şekilde uygulanabildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretimi, Sosyal Bilgiler Öğretimi, Sözlü Tarih, Eylem Araştırması

Abstract: Viewing the students as “little historians” and aiming at giving them the skills of historian, contemporary history teaching reorganize the methods specific to historiography such as oral history with pedagogical purposes and adapt them into history courses. Oral history is one of these methods, which aim at including individual stories into history and social studies courses. The aim of this study was to evaluate the effectiveness of oral history method at fourth grade level. Action research, a qualitative research design, was used as the design of the study. The participants of this study were composed of 10 fourth graders studying at Sulusaray district of Tokat province. The topic of “Clues of Past” in the unit “I’m Learning about

* Yrd. Doç. Dr., Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, E-posta: fatih.yazici@gop.edu.tr

** Yüksek Lisans Öğrencisi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, E-posta: gokhan_mert86@hotmail.com

my Past” in the fourth grade history curriculum was redesigned according to oral history method and implemented in fourth grade level. Open-ended questions were used in order to take opinions of participants after the practice. The data were analyzed using descriptive statistics and content analysis. As a result of the study, it was found that oral history was regarded as interesting by participants and was described as a tool to be used in gaining communication skills and ability to perceive change and continuity. To conclude, oral history is a method that can be used effectively in fourth grade level.

Keywords: Teaching History, Teaching Social Studies, Oral History, Action Research

Giriş

Günümüz tarih yazıcılığı, tarihin daha iyi anlaşılması adına, genel yerine yerelin ön plana çıkarılması ve sıradan insan davranışının önemsenmesi gibi eğilimlere bağlı olarak hem alan hem de süreç olarak genişlemiştir (Binici, 2014). Bu genişlemenin bir parçası olarak mikro tarih, yerel tarih ve sözlü tarih gibi kavramlar, tarihyazımı tartışmalarında daha sık dile getirilmeye başlanmıştır. Bu kavramlar arasında yer alan sözlü tarih, bir tarih türü olmaktan çok tarih araştırma yöntemi olup, temel olarak sözlü kaynakları değerlendirerek tarih yazma veya sözlü kaynakları tarih yazımında kullanma uğraşıdır. Bir tanım yapmak gerekirse sözlü tarih, bir araştırmacı tarafından gerçekleştirilen, sesli ya da görsel olarak kaydedilmiş görüşmelerle, bir kişinin geçmişiyile ilgili düşünce ve hatıralarını bir araya getirme çabasıdır. Bu tür veriler çoğunlukla belirli bir temaya veya tarihi bir olaya odaklanan daha büyük bir projenin parçasıdır (Huerta ve Flemmer, 2000). Bu haliyle sözlü tarih, bireylerin deneyimlerini ele alır ve onları tarihyazımının bir parçası haline getirir.

Daha çok bir malzeme toplama yöntemi olmakla birlikte sözlü tarih (Counce, 2001; Güçlü, 2013), yalnızca bir kayıt faaliyeti değil, aynı zamanda görüşme hazırlığı, görüşme süreci ve görüşme sonrası “katılımcı gözlemcilik” tekniklerinin kullanıldığı bir etnografik araştırma tekniğidir (Akbulut, 2014). Bu teknik özellikler, yakın dönem tarihi için daha ulaşılabilir bir veri kaynağı sunar. Yakın dönemin günümüze en yakın dönem olması itibarıyla, olayları yapan, yönlendiren veya şahidi olan kişiler hala hayattadır. Dolayısıyla, yakın dönemin aktörleri olarak niteleyebileceğimiz bu kişilerle yapılacak olan görüşmeler, yakın dönem tarihi araştırmalarında önemlidir (Acun, 2011).

Hayat deneyimlerini toplamak ve belgelemek için sözlü tarih araştırması teknikleri yeni değildir (Akçalı ve Aslan, 2012; Huerta ve Flemmer, 2000). Yazının M.Ö. 4. binde icat edildiğini düşündüğümüzde insanın yeryüzü serüveninin çok uzun bir

sözlü geçmişi olduğu ortaya çıkar (Üçüncü, 2011). Bu anlamda sözlü tarihin, tarih kadar eski olduğunu, var olan ilk tarihin sözlü tarih olduğunu söylemek mümkündür (Thompson, 1999). Bununla birlikte sözlü tarih gelenekleri halk hikâyeleri, türküleri ve destanlarıyla yakından bağlantılıdır (Huerta ve Flemmer, 2000). Bir tarih yazımı geleneğinin ortaya çıkışında da sözlü tarihin, önemli bir veri toplama aracı olarak kullanıldığını görmekteyiz. Günümüzde ilk tarihçiler olarak edilen Herodotos ile Thukydides sözlü kaynakları, veri elde edebilecekleri birer kanıt olarak değerlendirmişlerdi. Ortaçağ'ın kronikleri ile tarihçileri de sözlü tanıklıktan epeyce yararlanmışlardır. Rönesans'tan itibaren yazılı kaynaklar gitgide çoğalmışsa da, belge araştırması için değerli bir yardımcı olarak eski teknikler kullanımda kalmıştı. Ancak 19. yüzyılda tarihin bir akademik disiplin haline gelmesiyle sözlü kaynak kullanımı bir kenara bırakılmıştır. Ranke geleneğinde yetişen yeni tarihçiler, bütün enerjilerini yazılı belgeleri incelemeye harcamış ve çalışma hayatları kütüphane ile arşiv arasında gidip gelmekle geçmişti (Tosh, 1997).

Modern teknolojilerin de kullanılması suretiyle tarih araştırmaları içinde bir tür olarak sözlü tarihin, 20. yüzyılın ortalarında yeniden ön plana çıktığı söylenebilir. Bu konudaki ilk girişimler, İkinci Dünya Savaşı'nın yarattığı maddi ve manevi yıkımın boyutlarını ölçebilmek amacıyla başlatılmıştı. 1960'lı yıllarda ise tarihçilerin sözlü tarihe ilgileri daha da artmaya başlamıştı. Öncelikle Anglosakson tarihçileri arasında rağbet görmeye başlayan sözlü tarih yöntemine yönelik ilk metodolojik yayınlar 1960'lı yıllarda ABD'de yayımlanmıştı (Gökdemir, 2011; 203). Sözlü tarihin bu dönemden itibaren kullanımı, antik çağdan çok daha farklı olarak sıradan insanları, onların hayatlarını ve hikâyelerini inandırıcı tarihsel kaynaklara dönüştürmeyi ifade ediyordu (Huerta ve Flemmer, 2000; Demircioğlu, 2005). Böylece sözlü tarih, yazılı kültüre yansımayan taraflarıyla yerel ve sessizlerin tarihini kapsamayı da hedef almaya başladı (Çaykent, 2015; 127). Böylece tarih ile toplumun sıradan insanları arasında bir bağ oluşturulmuş oldu (Çakmak, 2011). Hatta bir taraftan da yazılı kültürün unutturmuş olduğu ancak toplumsal hafızada yer etmiş olayların, tarihinin bir parçası haline gelmesi için uğraşan bir araştırma alanı oluşturdu. Yani daha önceki "önemli adamlar" anlatılarını kırarak sıradan işçi, kadın, çocuk ve köle gibi insanları dâhil etme çabasına girdi (Akbaba ve Kılcan, 2012; Çaykent, 2015).

Öğrenciyi "küçük birer tarihçi" olarak kabul edip, tarihçi becerilerini kazandırmayı amaçlayan çağdaş tarih öğretimi, sözlü tarih gibi tarihyazımına özgü

yöntemleri, pedagojik amaçlarla yeniden kurgulayarak tarih derslerine uyarlar. Bu kapsamda Türkçe literatürde sözlü tarih öğretimi olarak adlandırılan pedagojik yöntem, tarih dersinde öğrencilerin katılımını artırmak ve herhangi bir tarihsel konunun kavranmasını sağlamak için tasarlanmış heyecan verici bir etkinlik sürecidir (Gang, 2007). Aktif katılımın gerekli olduğu bu süreçte öğrenci, tarihi ve bugünün dünyasını anlamaya yönlendirilmiş olur (Gang, 2007; Penyak ve Duray, 1999; Singer, 2003).

Sosyal bilgiler ve tarih derslerine yöneltilen eleştirilerin başında, bu derslerin sıkıcılığı gelmektedir. Bu durumun en önemli nedeni olarak öğretmenlerin birçoğunun; müfredatı yetiştirme, kişisel alışkanlıklar ve ders yükü fazlalığı gibi nedenlerle, öğretim sürecinde yalnızca ders kitaplarını kullanma eğiliminde olması gösterilebilir (Crocco, 1998). Amerikan Ders Kitabı Konseyi (American Textbook Council) tarafından yapılan araştırmada, sosyal bilgiler dersinde öğretmenlerin % 70 ila % 90 arasında ders kitabına bağlı kaldıkları ortaya konulmuştur (Cohen, 1995). Aynı araştırma Türkiye ölçeğinde yapıldığında benzer sonuçların elde edileceğini tahmin etmek güç değildir. Bununla birlikte mevcut öğretim stratejileri de çoğu zaman öğrencinin ilgisini ve katılımını sağlayamamakta, bunun yerine tarihlerin, yerlerin ve olayların ezberlenmesine odaklanılmaktadır. Bu da sıklıkla, öğrencilerin derslerde öğrendiklerini bir araya getirememesine neden olmaktadır (Crocco, 1998). Oysaki bugünün öğretmenleri, öğrencilerin ilgisini geçtiğimiz yüzyıla çekmek ve geleneksel olarak tarihçiler tarafından gerçekleştirilen araştırmaların bir parçası olmalarını sağlamak için sınırsız fırsatlara sahiptir (Putman ve Rommel-Esham, 2004). Bu fırsatların başında gelen sözlü tarih aracılığıyla, bireysel öykülerin tarih ve sosyal bilgiler derslerine taşınması, öğrencinin bu dersler ile kendi yaşamı arasında bağ kurmasını sağlar. Bu durum sözlü tarih yönteminin, tarih konularına ilginin artırılması gibi önemli bir potansiyel taşıdığını göstermektedir (Dutt-Doner, Allen ve Campanaro, 2016). Böylelikle belirli tarihsel olayları düzenlerken insan faktörünü ihmal eden ders kitaplarının sıkıcılığına da önemli bir alternatif sunulmaktadır (Huerta ve Flemmer, 2000). Bir başka açıdan bakıldığında öğretim yöntem ve stratejilerinin çeşitliliği, tarih ve sosyal bilgiler derslerinin başarılı olmasında önemli bir etken olduğundan, sözlü tarih öğretimi bu başarı için de önemli bir araçtır. Konu, öğrencinin yaşı ya da ortaya çıkan ürünün niteliği ne olursa olsun sözlü tarih yöntemi, öğrenciler, katılımcılar ve öğretmen için son derece değerli bir deneyimdir (Gang, 2007).

Sözlü tarihten öğrenme ortamında nasıl yararlanılabileceğine ilişkin öğrencilerin ilgisine ve akademik seviyesine bağlı olarak farklı alternatiflerle karşılaşmak mümkündür. Örneğin ilkokul çağındaki öğrenciler, görüşmecinin konuyla hangi soruları sorduğunu anlamak için sözlü tarih metinlerini okuyabilir. Bununla birlikte yalnızca ailelerinin geçmişleriyle ilgili sözlü tarih çalışmaları da yapabilirler. İlerleyen sınıf düzeylerinde ise ailelerinin geçmişlerinin, yerel ve ulusal tarihle ilişkisini ortaya koyabilirler. Öğrenciler sözlü tarih projelerine bireysel veya işbirlikli öğrenme grupları şeklinde katılabilir. Fakat genellikle, heterojen bir işbirlikli öğrenme biçimi önerilir (Singer, 2003). Bütün bu farklı alternatiflere karşın sözlü tarih öğretiminin süreç odaklı bir faaliyet olduğu ve öğrencilerin bu sürecin tamamından sorumlu olduğu unutulmamalıdır (Gang, 2007).

Hangi amaçla ve öğrenci grubuyla düzenlenirse düzenlensin sözlü tarih öğretiminin etkili bir şekilde uygulanabilmesi ve amaçlanan kazanımların gerçekleştirilebilmesi, belli pedagojik ilkelerin takip edilmesine bağlıdır. Tasarım, uygulama ve raporlaştırma olarak adlandırılacak bu süreçte öncelikle sözlü tarih etkinliklerinin sağlıklı bir biçimde yürütülebilmesi için iyi bir hazırlık yapılması gerekmektedir. Tasarım aşamasına karşılık gelen bu süreçte, dersin hedef ve davranışlarına uygun bir sözlü tarih çalışma alanı belirlenmeli, öğrencilere kazandırılacak olan nitelik ve beceriler ortaya konmalıdır (Demircioğlu, 2010; Gang, 2007, Kabapınar, 2014). Belirlenen çalışma alanına yönelik görüşme soruları bireysel, üç-dört kişilik işbirlikli öğrenme grupları ya da öğretmenin önerileriyle hazırlanabilir (Singer, 2003). Bu süreçte öğrenciler ve/veya öğretmen, sadece “evet”/“hayır” cevaplarından çok daha fazla bilgi sağlayacak olan sorulara odaklanmalıdır (Gang, 2007). Grupların görüşmelerini yapmadan önce, sınıfta bir ön uygulama yapmaları yararlı olacaktır (Singer, 2003). Böylece öğrenciler, hazırlanan görüşme sorularının, görüşme amacına uygun olup olmadığını anlayabilir, mülakat becerilerini geliştirebilirler.

Tasarım aşamasında öğrenciden beklenen bir diğer önemli sorumluluk ise, görüşülecek kişinin belirlenmesidir. Görüşülen kişiler, sözlü tarih projesinin amacına uygun olarak komşular, aile dostları, yaşlı bireyler veya okuldaki yaşlı bir personel olabilir (Singer, 2003). Fakat öğrencilerin, katılımcılarla görüşmeden önce ilgili tarihsel konu ve dönem hakkında yeterli bilgi sahibi olmaları gerekmektedir. İyi bir içerik bilgisi,

tarihsel konunun veya dönemin anlaşılmasını sağlayacak ve sorgulama becerilerini büyük ölçüde artıracaktır (Gang, 2007).

Uygulama aşaması, görüşme sorularının görüşülen kişiye yöneltilmesi ve yanıtların kaydedilmesinden oluşur (Demircioğlu, 2010; Kabapınar, 2014). Bu aşamada görüşme soruları, başlangıç noktaları olarak kullanılır ve insanları geçmişiyile ilgili hikâyeleri anlatmaya teşvik eder. Bazen bir görüşme sırasında, öğrenciler hazırlanan soruların tümünü, bazen de sadece bir kısmını sorabilirler. Hatta görüşmenin ortasında, görüşülen kişinin anlattıklarıyla ilgili yeni takip soruları doğaçlama olarak kullanılabilir. Öğrenciler bir görüşme sırasında not alabilir veya görüşmeyi sesli/görüntülü olarak kayıt altına alabilirler (Singer, 2003).

Raporlaştırma aşaması, öğrencilerin elde ettikleri verileri yorumlayarak birer rapor haline getirmesinden oluşur (Demircioğlu, 2010; Kabapınar, 2014). Bu aşamada bireysel ya da grup halinde çalışan öğrenciler, akademik seviyelerine de bağlı olmak koşuluyla elde ettikleri verileri, ders kitabı ya da farklı tarihsel kaynaklarla karşılaştırarak değerlendirebilirler (Gang, 2007). Böylece öğrenciler geçmişle ilgili bilgilerimizin öznelliklerini ve sonuçlara varmadan önce birden çok kaynağın incelenmesinin önemini kavrayabilirler (Singer, 2003). Son olarak raporlar sınıfta okunarak öğrencilerle paylaşılır ve öğrencilerin bu raporları değerlendirmesi sağlanır (Demircioğlu, 2010; Kabapınar, 2014).

Sözlü tarih öğretimi ile ilgili yukarıda belirtilen pedagojik ilkelerin takip edildiği etkinliklerle öğrenciler, tarihin sadece bir ders kitabının sayfalarındaki bir dizi olaydan ziyade, pek çok insana özgü yaşam deneyimlerinden oluştuğunu anlamaya başlarlar (Gang, 2007). Bu kişilerin, öğrencilerin yakın çevrelerinden oluştuğu durumlarda ise öğrenciler kendilerinin ve ailelerinin, kültürel/tarihsel deneyimlerini öğrenme sürecine dâhil edebilirler (Singer, 2003). Böylelikle öğrenciler bir yandan tarihi olayları günümüzle ilişkilendirirken (Dutt-Doner, Allen ve Campanaro, 2016), diğer yandan da yerel tarihin ulusal tarih bağlamına yerleştirilmesini sağlayabilirler (Gang, 2007). Öğrenciler için sağlayabileceği bütün bu kazanımların yanı sıra sözlü tarih öğretimi, kaynak ve materyal eksikliği yaşayan öğretmenler için de maliyeti son derece az, fakat tarihsel düşünme becerilerinin gelişiminde ekliliği ise bir o kadar fazla olan öğretim yöntemlerinin başında gelmektedir (Crocco, 1998).

İlgili alan yazında, sözlü tarih yönteminin öğrenci ve öğretmenler için taşıdığı önemli potansiyele dair ortaya konan görüşlere rağmen, özellikle Türkiye ölçeğinde bu

yöntemin etkililiğine ilişkin deneysel çalışmaların sınırlı bir yer tuttuğu görülmektedir. Bu sınırlı çalışmalar arasında yer alan ve Aslan (2013) tarafından sözlü tarih geleneğinin etkili olduğu Tunceli’de ortaöğretim son sınıf öğrencileri üzerinde yürütülen araştırmada, öğrencilerin aileleri ve içinde buldukları sosyal çevre tarafından aktarılan sözlü tarihsel bilgilerin etkililiği incelenmiştir. Araştırma sonunda öğrencilerin sözlü tarihi genellikle toplumlarının geçmişteki sesi, ata yadigârı bir miras olarak kabul edip, sözlü tarih anlatısını hiç sorgulamadan ya da farklı ek bilgilere ulaşmaya çalışmadan doğrudan içselleştirdikleri ortaya konulmuştur. Sarı (2007) tarafından 7. sınıf öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen çalışmada ise sözlü tarih yönteminin öğrenci başarısını arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır. 7. sınıf öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen bir başka çalışmada ise Kaya (2013), öğrencilerin sözlü tarih çalışmasını beğendikleri ve etkinlikler sırasında istekli oldukları, bu yöntemin öğrencilere iletişim becerisi başta olmak üzere birçok beceriyi kazandırdığı sonucuna ulaşmıştır. Kabapınar ve İncegöl (2016) tarafından 5. sınıf öğrencileri üzerinde yürütülen çalışmada da benzer şekilde öğrencilerin büyük bölümünün sözlü tarih sürecini uygulayabildikleri ve süreçten keyif aldıkları sonucu ortaya çıkmıştır.

Türkiye ölçeğinde yürütülen çalışmalar dikkate alındığında, sosyal bilgiler öğretim programında sözlü tarihin, 4. sınıftan itibaren bir öğretim yöntemi olarak öğrenciye sunulmasına rağmen, ilgili sınıf düzeyinde deneysel bir çalışmaya rastlanmadığı görülmektedir. Sözlü tarih öğretiminin 4. sınıf düzeyinde etkililiğini sınamayı amaçlayan bu çalışmada, öğrencilerin sözlü tarih yönteminin hangi aşamalarında zorlandıkları, hangi aşamalarından keyif aldıkları, sözlü tarih yönteminin öğrencileri geçmişle ilgili düşünmeye yöneltme durumunun ne olduğu, değişim ve sürekliliği algılama becerileri üzerinde nasıl bir etki yarattığı gibi sorulara cevap aranmıştır. Böylece çalışmanın ilgili literatürdeki önemli bir boşluğu dolduracağı ve sözlü tarih öğretiminin pedagojik özelliklerinin belirlenmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, nitel bir araştırma olup eylem araştırması yaklaşımına uygun olarak tasarlanmıştır. Eylem araştırması yönetici, öğretmen, eğitim uzmanı gibi bizzat

uygulamanın içinde olan bir uygulayıcının doğrudan kendisinin veya bir araştırmacı ile birlikte gerçekleştirdiği; uygulama sürecine ilişkin sorunların ortaya çıkarılması ya da var olan bir sorunu anlamaya ve çözmeye yönelik sistematik veri toplamayı, analiz etmeyi içeren bir araştırma yaklaşımıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2005).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Tokat ili Sulusaray ilçesinde bir devlet okulunda 2016-2017 eğitim öğretim yılında 4. sınıfa devam eden 5 kız 5 erkek toplam 10 öğrenci oluşturmaktadır.

Uygulama Süreci

Uygulama, bir etkinlik olarak sözlü tarih yönteminin önerildiği 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nda yer alan "Geçmişimi Öğreniyorum" ünitesinin "Geçmişin İpuçları" adlı konusu kapsamında gerçekleştirilmiştir. Öncelikle öğrencilere uygulamanın amacının, aile ya da yakın çevrelerindeki büyüklerinin geçmişteki günlük yaşantılarının sözlü tarih yöntemi aracılığıyla ortaya konulması olduğu açıklanmış, bu kapsamda konunun içeriği hakkında bilgi verilmiştir. Daha sonra sözlü tarih yöntemi tanıtılmış, bu yöntemin uygulanmasına dair becerilerini geliştirmek amacıyla öğrencilere sözlü tarih metinleri verilerek, ilgili metinlerin oluşturulabilmesi için görüşmecilere hangi soruların yöneltmiş olabileceğine dair tahminlerde bulunmaları istenmiştir. Sonraki aşamada ise öğrenciler 3-4 kişilik gruplara ayrılarak, sınıf öğretmeni rehberliğinde kendi görüşme sorularını oluşturmuş ve görüşülecek aile bireylerini belirlemişlerdir. Görüşmelerin gerçekleştirilmesinden sonra ise her öğrenci, hazırlamış olduğu sözlü tarih metnini sınıfta okuyarak arkadaşları ile paylaşmıştır. Son aşamada ise hazırlanan sözlü tarih metinleri birbirleri ile karşılaştırılarak değerlendirilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Öğrencilerin sözlü tarih yöntemine dair görüşlerinin belirlenmesi amacıyla veri toplama sürecinde açık uçlu sorular kullanılmıştır. Açık uçlu sorular, bireylerin araştırma konusu hakkında düşüncelerini rahatlıkla belirtebileceği, verilecek cevaplar için herhangi bir öngörünün olmadığı ve olası yanıtların belirtilmediği soru tipidir (Metin, 2015). Öğrencilere yapmış oldukları sözlü tarih çalışmasına yönelik olarak hazırlanmış 7 maddeden oluşan bir açık uçlu soru formu verilmiş ve bu formu doldurmaları istenmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin incelenmesinde betimsel analiz ve içerik analizi kullanılmıştır. Betimsel analizde elde edilen veriler daha önceden belirlenen temalara göre özetlenip yorumlanır. Veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebileceği gibi, görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak sunulabilir. İçerik analizinde ise toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşılmaya çalışılır. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel yaklaşımla fark edilemeyen kavramlar bu analizle keşfedilir (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Bu araştırma çerçevesinde de elde edilen veriler öncelikle betimsel analiz çerçevesinde temalandırılarak tablo haline getirilmiş, daha sonra ise temalar, içerik analizi çerçevesinde öğrencilerin cevaplarından doğrudan alıntılar yapılarak açıklanmıştır.

Bulgular

Araştırmada öncelikle öğrencilerin, büyüklerinin geçmiş yaşantılarına ilgi duyup duymadıklarını belirleyebilmek amacıyla katılımcılara “Daha önce sözlü tarih çalışmasına benzer bir çalışma yapmış mıydınız? Bu çalışmada ulaştığınız bilgileri daha önce biliyor muydunuz?” şeklindeki görüşme sorusu yöneltilmiştir. Öğrencilerin verdikleri cevaplar Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1

Öğrencilerin Uygulama Öncesinde Sözlü Tarihi Kullanma Durumları

Temalar	f
Büyükleriyle geçmişle ilgili; İletişim kurmuş olanlar	7
İletişim kurmamış olanlar	3

Öğrencilerin büyük bir kısmı daha önce de geçmişle ilgili büyükleriyle iletişim kurduklarını ifade etmişlerdir. Verilen cevaplarda öğrencilerin büyükleriyle “oynadıkları oyunlar” (Ö1), “oyuncaklar” (Ö6), “kullandıkları aletler” (Ö3), “okul yaşantıları” (Ö7) gibi konularda iletişim kurdukları görülmüştür. Katılımcıların 3’ü ise büyükleriyle daha önce

iletişim kurmadıklarını belirtmişlerdir. Bu durumu katılımcılardan Ö9 aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

“Ben onlara sormadım, onlar da bana söylemediler”

Sözlü tarih çalışmasının ilkökul düzeyindeki öğrencilerde uygulanabilirliğine ilişkin bilgi edinmek ve bu düzeyde sözlü tarih yönteminin aksayan yönlerini tespit edebilmek için öğrencilere; “Çalışmada zorlandığınız bölümler nelerdir?” şeklindeki görüşme sorusu yöneltilmiş ve cevaplar Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2

Öğrencilerin Sözlü Tarih Uygulamasında Zorlandıkları Aşamalar

Temalar	f
Soru hazırlama	9
Görüşülecek kişiyi belirleme	2
Görüşme	5

Öğrenciler büyük bir kısmı sözlü tarih uygulamasını yaparken soru hazırlamada zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Öğrenciler soru hazırlamada zorlandıklarını “Merak ettiklerimi nasıl soracağımı bilemedim”(Ö1), “Geçmişle ilgili ilk defa soru hazırladığım için nasıl sormam gerektiğini bilemedim” (Ö9) şeklinde ifade etmişlerdir. Görüşme sırasında zorlanan öğrenciler ise “daha çok not alma” (Ö4) ve “ulaşım” (Ö6) gibi konularda zorlandıklarını ifade etmişlerdir.

Sözlü tarih uygulamasının öğrenciler üzerinde ne gibi etkileri olduğunu değerlendirebilmek için katılımcılara “Sözlü tarih çalışmasını yaparken neler hissettiniz?” şeklindeki görüşme sorusu yöneltilmiştir. Öğrencilerin tamamı sözlü tarih çalışması yaparken eğlendiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin çalışmanın hangi aşamasında eğlendikleri ise Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3

Öğrencilerin sözlü tarih çalışması sürecinde eğlendikleri aşamalar

Temalar	f
Grup çalışmasında	6
Görüşme sırasında	4
Arkadaşlarımla paylaştığımda	2
Yeni bilgiler öğrendiğimde	2

Tablo 3'te görüldüğü üzere katılımcılar en çok grup çalışması sırasında eğlendiklerini ifade etmişlerdir. Bu durumu katılımcılar “Arkadaşlarımla beraber çalışmaktan” (Ö4), “Arkadaşlarımla birlikteyken keyif aldım” (Ö2), gibi ifadelerle belirtmişlerdir. Katılımcıların keyif aldıkları bir diğer aşama ise görüşme sürecidir. Katılımcılar görüşme sürecinden keyif aldıklarını ise “Sorularıma cevap almaktan” (Ö.8), “Görüşmeyi yaptığım zaman çok mutlu oldum” (Ö7) şeklinde ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin ilk defa deneyimledikleri sözlü tarih yöntemi ile ilgili bakış açılarını belirleyebilmek amacıyla katılımcılara, “Sözlü tarih çalışması faydalı bir çalışma mıdır?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğu sözlü tarih çalışmasının faydalı olduğunu belirterek aynı yönde cevaplar vermişlerdir. Bu nedenle elde edilen cevapların temalaştırılması yoluna gidilmemiştir. Katılımcılar, sözlü tarih çalışmasını yararlı bulmalarının gerekçeleri olarak; “Geçmişteki hayatı öğrendim” (Ö8), “Geçmişte insanların nelerle uğraştığını öğrendim” (Ö2), “Ailemizin geçmişini öğrendik” (Ö6), “Eskiden neler yapılmış onu öğrendim” (Ö5), “Büyüklerimizin geçmişi ve eskiden neler yaptıklarını öğrendik ” (Ö1), “Büyüklerimizle ilgili çok şey öğrendik” (Ö2) şeklindeki görüşleri ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin sözlü tarih yöntemi ile ilgili bakış açılarını belirleyebilmek amacıyla ayrıca katılımcılara, “Bu yöntemi tekrar kullanır mısınız?” şeklindeki görüşme soru yöneltilmiş ve elde edilen cevaplar Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4

Öğrencilerin Sözlü Tarih Yöntemini Tekrar Kullanmaya İlişkin Görüşleri

Temalar	f
Farklı kişilerle görüşmek için	6
Farklı bir konuyu araştırmak için	4
Geçmişle ilgili merak ettiklerim için	3
Geçmişle ilgili daha fazla bilgi için	2

Bu soruya verilen cevaplarda katılımcıların tamamı sözlü tarih yöntemini tekrar kullanabileceklerini belirtmişlerdir. Katılımcıların sözlü tarih yöntemini tekrar kullanma gerekçeleri ise farklılık arz etmektedir. Bu anlamda en fazla tekrar eden tema farklı kişilerle görüşmek için kullanırım şeklindedir. İlgili tema çerçevesinde cevap veren Ö4, bu durumu aşağıdaki şekilde gerekçelendirmiştir:

“Evet yapmak isterdim çünkü başkalarının farklı farklı geçmişleri olabilir ve onları araştırıp öğrenebilirdik.” Farklı bir konuyu araştırmak için sözlü tarih yöntemini kullanabileceğini belirten kategorisini ise Ö8 ise bu durumu “geçmişteki farklı şeyleri öğrenebiliriz” şekilde ifade etmiştir.

Sözlü tarih yönteminin, öğrencilerin değişim ve sürekliliği algılama becerileri üzerindeki etkisini belirleyebilmek amacıyla katılımcılara “Bu çalışmaya göre geçmişle günümüz arasında değişim var mıdır?” şeklindeki görüşme sorusu yöneltilmiş, elde edilen cevaplar Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5

Öğrencilerin Değişim ve Sürekliliğe İlişkin Farkındalıkları

Temalar	f
Geçmişte şartlar daha zor	8
Kullanılan eşyaları kendileri yapıyorlar	4
Eskiden teknolojik aletler yoktu	2
Bugünün şartları daha iyi	5
Sahip olduğumuz eşyalar hayatı kolaylaştırıyor	5
Bugünkü eşyalar daha kullanışlı	3
Biz her şeyi daha kolay elde ediyoruz	2

Tabloda görüldüğü üzere görüşme sorusuna cevap veren öğrenciler, büyüklerinin geçmişteki günlük yaşantılarını belirleyen şartların zorluğuna, bugünün şartlarının ise kolaylığına dikkat çekmişlerdir. Geçmişte şartların daha zor olduğuna dikkat çeken katılımcılar bu görüşlerini “Eskiden şimdiki ütülerle değil kömürlü ütülerle ütülüyorlarmış” (Ö3), “Eskiden elektronik aletleri değil kendi icat ettikleri şeyleri kullanıyorlardı” (Ö2), “Eskiden giysilerini dere kenarında yıkıyorlarmış, bizim zamanımızda evlerde makinelerde yıkıyor” (Ö1), “aletler daha ilkel” (Ö8), “aletlerin kullanımı zor” (Ö4), “geçmişte eşyaları zor elde ediyorlarmış” (Ö1) şeklinde ifade etmişlerdir. Bugünün şartları daha iyi olduğuna dikkat çeken öğrenciler ise bu görüşlerini “Sahip olduğumuz eşyaların kullanımı kolay.” (Ö5), “Eşyaları biz yapmıyoruz.” (Ö2), “Eşyaları satın alıyoruz.” (Ö7), “Bizim zamanımızda elektronik eşyalar sayesinde işlerimiz daha kolaylaşıyor.” (Ö1) “Eskiden oyuncaklarını kendileri yapıyorlarmış, ama bizim zamanımızda satın alınıyor.” (Ö7) şeklinde ifade etmişlerdir.

Sonuç

Bu çalışmada, sözlü tarih yönteminin 4. sınıf düzeyinde etkililiği sınanmış, bu kapsamda katılımcıların sözlü tarih yöntemi ile ilgili görüşleri alınmış, yöntemin uygulanması sırasında keyif aldıkları ve zorlandıkları aşamalar belirlenmeye çalışılmış, sözlü tarih yönteminin iletişim becerisi ile değişim ve sürekliliği algılama becerileri üzerindeki etkisi incelenmiştir. Araştırma sonunda bütün katılımcılar, sözlü tarih yöntemini kendileri için yararlı bulmuşlar ve farklı amaçlarla tekrar kullanabileceklerini belirtmişlerdir. Katılımcıların belirttiği kullanım amaçlarından biri de farklı kişilerle görüşerek veri kaynağını ve böylece elde edilecek tarihsel bilginin çeşitliliğini arttırmaktır. Bu durum öğrencilerin, sözlü tarih yöntemi içerisinde var olan metodolojik bir yaklaşımı kendilerinin keşfettiğini göstermektedir. Keza sözlü tarih çalışmasıyla elde edilen verilerin diğer kaynaklarla karşılaştırılması, aynı konuyla ilgili farklı örneklem gruplarıyla da görüşülerek elde edilen verilerin güvenilirliğinin artırılması gerektiği ilgili literatürde vurgulanmaktadır (Demircioğlu, 2010). Sarı (2007) tarafından yapılan çalışmada da sözlü tarih uygulamalarında öğrencilerin, gerekli yetenek ve becerileri kazandıkları görülmüştür. Kaya (2013) tarafından yapılan araştırmada ise öğrencilerin sözlü tarih algısının olumlu yönde değiştiği görülmüştür. Bu durum ilgili literatürde karşımıza çıkan öğrencilerin sözlü tarih çalışmasıyla birlikte geçmişe olan ilgisinin arttığını, öğrencide geçmişle ilgili merak uyandırdığını, araştırma becerilerini geliştirdiği yönündeki ifadeleri desteklemektedir (Demircioğlu, 2010).

Araştırma sonuçları öğrencilerin tamamının, sözlü tarih yöntemini deneyimlerken keyif aldıklarını ortaya koymaktadır. Farklı araştırma sonuçları ile de desteklenen bu durum (Kabapınar ve İncegül, 2016; Kaya, 2013), sözlü tarih yönteminin “heyecan verici” bir etkinlik süreci olduğu ve bu yönüyle de ders kitaplarının “sıkıcılığına” bir alternatif olabileceği yönündeki literatürü destekler niteliktedir (Gang, 2007; Huerta ve Flemmer, 2000). Bununla birlikte öğrencilerin, sözlü tarih çalışması sırasında en çok keyif aldıkları aşamanın, sosyal bir etkileşim halinde oldukları grup çalışması ve görüşme süreci olduğu; katılımcılardan bazılarının ise ilk defa sözlü tarih çalışması aracılığıyla büyükleriyle geçmiş hakkında iletişime geçtiği anlaşılmaktadır. Bu sonuç, sözlü tarih çalışmalarının öğrencilerin iletişim becerilerinin yanı sıra sosyal ve kişilik becerilerinin gelişimine de katkıda bulunduğu şeklinde yorumlanabilir (Demircioğlu, 2010).

Sözlü tarih yönteminin etkililiğinin en somut biçimde gözlemlendiği alan, değişim ve sürekliliktir. Sözlü tarih uygulaması ile katılımcılar, özellikle gündelik hayatta kullanılan teknolojik ürünler üzerinden, geçmişle bugün arasında bir değişim yaşandığını ve yaşanan bu değişimin kendileri için olumlu yönde olduğunu fark etmişlerdir. Bu açıdan bakıldığında sözlü tarih yönteminin, öğrencilerin değişim ve sürekliliği algılama becerilerinin gelişimine katkı sağladığı söylenebilir. Kabapınar ve İncegül (2016), Kaya (2013) ve Sarı (2007) tarafından yapılan araştırmalarda da sözlü tarih uygulamalarının, öğrencilerin değişim ve sürekliliği algılama becerilerini geliştirdiği görülmüştür. Yapılan çalışmalar bir bütün olarak değerlendirildiğinde, sosyal bilgiler öğretim programında sıklıkla vurgu yapılan değişim ve sürekliliği algılama becerisinin kazandırılmasında sözlü tarih öğretiminin etkili bir yöntem sonucuna ulaşılabilir.

Araştırma sonuçlarının da ortaya koyduğu üzere sözlü tarih, öğrenciler tarafından ilgi gören bir öğretim yöntemi olmakla birlikte onların iletişim becerilerinin yanı sıra değişim ve sürekliliği algılama becerilerinin gelişiminde de önemli bir araçtır. Bununla birlikte öğretim teknolojileri ve materyalleri konusunda sınırlı imkânlarla sahip okullarda görev yapan öğretmenlerin, öğretim sürecini zenginleştirmek için kullanabileceği bir yöntem olduğu da, bu çalışmanın bir başka sonucudur. Bütün bu sonuçlar bir bütün olarak değerlendirildiğinde, sözlü tarih yönteminin 4. sınıf düzeyinde etkili bir şekilde uygulanabildiği, fakat bu düzeyde yapılacak etkinliklerde öğretmenin süreci yönlendirmesine daha fazla ihtiyaç duyulduğu söylenebilir.

Kaynakça

- Acun, F. (2011). Tarihin kaynakları. A. Şimşek (Ed.) *Tarih nasıl yazılır? Tarihyazımı için çağdaş bir metodoloji* (s. 119-149). İstanbul: Tarihçi.
- Akbaba, B. ve Kılcan, B. (2012). Sözlü tarih çalışmalarına yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 2(1), 1-10.

- Akbulut, H. (2014). Sinemaya gitmek ve seyir. Bir sözlü tarih çalışması. *Elektronik Mesleki Gelişim ve Araştırma Dergisi*, 2, 1-16
- Akçalı, A. A ve Aslan, E. (2012). Tarih öğretiminin iyileştirilmesi yolunda alternatif bir yöntem: Sözlü tarih. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20(2), 669-688.
- Arslan, Y. (2013). Sözlü tarihin ortaöğretim öğrencileri üzerindeki yansımaları (Tunceli Merkez örneği). *Turkish History Education Journal*, 2(1), 1-29.
- Binici, D. (2014). *Tarih dilde can buluyor: Çekmeköy-bir sözlü tarih çalışması*. İstanbul: Çekmeköy Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü.
- Counce, S. (2001). *Sözlü tarih ve yerel tarihçi*. (Çev. B.B. Can ve A. Yalçinkaya). İstanbul: Tarih Vakfı.
- Cohen, P. (1995). Students as historians. *ASCD Curriculum Update*, Winter, 3.
- Crocco, M. S. (1998) Putting the actors back on stage: Oral history in the secondary School classroom, *The Social Studies*, 89 (1), 19-24, Doi: 10.1080/00377999809599817
- Çakmak, F. (2011). Sözel tarihçilikte saptamalar ve sorunlar. M. Öz (Ed.) *Cumhuriyet döneminde Türkiye’de tarihçilik ve tarih yayıncılığı sempozyumu*, (s. 545-555), Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Çaykent, Ö. (2015). Sözlü Tarih. A. Şimşek (Ed.). *Tarih İçin Metodoloji* (s. 126-134). Ankara: Pegem Akademi.
- Demircioğlu, İ.H. (2005). Sözlü tarihin bir öğretim yaklaşımı olarak tarih derslerinde kullanımı. *II. Sosyal Bilimler Eğitimi Kongresi*, (26-28 Mayıs) Van.
- Demircioğlu, İ. H. (2010). *Tarih öğretiminde öğrenci merkezli yaklaşımlar*. Ankara: Anı.
- Dutt-Doner, K. M., Allen, S. ve Campanaro, K. (2016) Understanding the Impact of Using Oral Histories in the Classroom, *The Social Studies*, 107 (6), 257-265, Doi: 10.1080/00377996.2016.1221792
- Gang, B. (2007). *Teaching of history*. Rajat Publications: New Delhi
- Gökdemir, O. (2011). Tarihin Kaynakları. A. Şimşek (Ed.) *Tarih nasıl yazılır? tarihyazımı için çağdaş bir metodoloji* (s. 199-222). İstanbul: Tarihçi.
- Güçlü, M. (2013). Eğitim tarihi araştırmalarında sözlü tarih uygulaması. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(1), 100-113.

- Huerta, G. C. ve Flemmer, L. A. (2000) Using Student-Generated Oral History Research in the Secondary Classroom, *The Social Studies*, 91(3), 110-115, Doi:10.1080/00377990009602452
- Kabapınar, Y. (2014). *Kuramdan uygulamaya sosyal bilgiler öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Kabapınar, Y. ve İncegöl, S. (2016). Değişim ve süreklilik bağlamında oyun ve oyuncağa bakmak: bir sözlü tarih çalışması. *Türk Tarih Eğitimi Dergisi*, 5 (1), 74-96.
- Kaya, M. (2013). *Sosyal bilgiler dersinde kullanılabilecek bir öğretim yöntemi olarak sözlü tarih: amaç, içerik, uygulama*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Metin, M. (2015), *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Penyak, L. M. ve Duray, P. B. (1999) Oral History and Problematic Questions Promote Issues-Centered Education. *The Social Studies*, 90(2), 68-71, Doi: 10.1080/00377999909602393
- Putman, E. ve Rommel-Esham, K. (2004) Using oral history to study change: An integrated approach. *The Social Studies*, 95(5), 201-205, Doi: 10.3200/TSS.95.5.201-205
- Sarı, İ. (2007). *Sosyal bilgiler öğretiminde sözlü tarih etkinliklerinin öğrenci başarı, beceri ve tutumlarına etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Singer, A. J. (2003). *Social studies for secondary schools: Teaching to learn, learning to teach*. London: LEA
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H., (2005), *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Thompson, P. (1999). *Geçmişin sesi*. Ş. Layıkel (Çev.), İstanbul: Tarih Vakfı.
- Tosh, J. (1997). *Tarihin peşinde*. Ö. Arıkan (Çev.), İstanbul: Tarih Vakfı.
- Üçüncü, K. (2011). Sözlü tarih. V. Engin ve A. Şimşek (Ed.). *Türkiye’de tarihyazımı* (s. 435-452). İstanbul: Yeditepe.

Extended Summary

Purpose

Today's historiography has been extended in terms of both content and process by emphasizing the local rather than the general to better understand history (Binici, 2014). As a part of this extension, some concepts such as micro history, local history, and oral history have been more frequently mentioned in historiography discussions. Viewing the students as "little historians" and aiming at giving them the skills of historian, contemporary history teaching reorganize the methods specific to historiography such as oral history with pedagogical purposes and adapt them into history courses.

Although oral history is involved in social studies curriculum starting from fourth grade level as a teaching method, no experimental study was encountered in national literature. The aim of this study was to investigate the effectiveness of oral history at fourth grade level. Within this scope, the participants' perceptions of oral history and its effects on history-related methodological skills and their perceptions of change and continuity were investigated.

Method

This study was designed as an action research, which is a qualitative research method. The participants were composed of 10 fourth graders studying at Sulusaray district of Tokat province. The practice was carried out on the topic of "Clues of Past" in the unit "I'm Learning about my Past" in the fourth grade history curriculum. First of all, the students were explained that the goal of this practice was to reveal their elders in family using oral history, and they were given information about the content. Then, the oral history method was introduced to them. They were given oral history texts in order to develop their skills required to implement this method. They were asked which questions would be asked to create such texts. Afterwards, the students were divided into groups of three or four. They created their own interview questions under the guidance of their teacher and determined the family to be interviewed. After the interviews, each student shared the oral history text. Finally, the prepared texts were compared and assessed.

Open-ended questions were used in order to receive opinions of participants after the practice. They were given a sheet involving seven open-ended questions and were asked to return them when they finished answering the questions. The data were analyzed using descriptive statistics and content analysis technique. Firstly, the themes were created after the descriptive analysis. Then, the themes were explained making use of quotations from the participants answers.

Results and Discussion

As a result of the study, all of the participants found oral history method beneficial for them and expressed that they could use it again for different purposes. One of these purposes expressed by participants is to interview with different people and increase variety of historical knowledge. This situation showed that the students discovered an approach existing in oral history method by themselves. The relevant literature emphasizes that the data obtained in oral history method should be compared with the data obtained from other sources and it is necessary to increase their reliability through interviews with different samples (Demircioğlu, 2010). In the study conducted by Sarı (2007), it was observed that the students gained the necessary skills and abilities during oral history method. Kaya (2013) revealed that students' perceptions of oral history changed in a positive way. This situation is in comply with arguments such as oral history increases students' interest in and curiosity about the past and developed their research skills, which are provided in literature (Demircioğlu, 2010).

The results showed that all of the participants enjoyed oral history experience. This finding is supported by other studies (Kabapınar ve İncegöl, 2016; Kaya, 2013). It also supports the arguments that oral history is "exciting" and can be an alternative to the "boredom" textbooks (Gang, 2007; Huerta ve Flemmer, 2000). Moreover, students enjoyed the steps of group work and interview process. Also, it was found that some students had a conversation with their elders about the past for the first time in their lives. This result shows that oral history is a method that can contribute to students' communication skills along with social and personal skills (Demircioğlu, 2010).

The effectiveness of oral history was observed in change and continuity. With this practice, the participants realized the change between the past and present and that this change was a good thing for them especially through the technological devices used in daily life. From this viewpoint, it can be expressed that oral history contributed

to the development of students' skills of perceiving change and continuity. Similarly, Kabapınar and İncegöl (2016), Kaya (2013), and Sarı (2007) found that oral history practice developed students' skills of perceiving change and continuity. When these studies are considered holistically, it can be suggested that oral history is an effective method in the development of students' skills of perceiving change and continuity, which are commonly mentioned in social studies teaching program.

Conclusion

As can be seen in results, oral history is a method that attracts students' attention and develops their communication skills along with skills of perceiving change and continuity. Moreover, it can be concluded that it is a method that can be used by teachers to enrich the learning process working at especially poorly equipped schools in terms of instructional technologies and material. When the results are handled holistically, it can be expressed that oral history is a method that can be used at fourth grade level; however, teacher's guidance is required more at this level.